

CONSELL COMARCAL
DE LA SEGARRA

Guia de llenguatge no sexista

a/o

Pla Comarcal en Polítiques de Dones I Pla d'Igualtat d'Oportunitats

Edita: **Consell Comarcal de la Segarra**

Autores: **Carme Múrcia Riera. Agent d'Igualtat.
M.Camí Carreres Giralt. Tècnica de la dona.**

Assessorament lingüístic:
Consorci per a la Normalització Lingüística

Disseny: **Joan Feliu**

Impressió: **Impremta Minerva. Cervera**

Dipòsit Legal: **L-1347-2009**

Cervera, novembre 2009

Amb la col·laboració de:

Diputació de Lleida

Xarxa d'Agents Locals d'Igualtat
Diputació de Lleida

Generalitat de Catalunya
**Institut Català
de les Dones**

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Treball**

SOC

**Servei d'Ocupació
de Catalunya**

Unió Europea
Fons social europeu

Centre de Normalització Lingüística de Lleida
Servei de Català de la Segarra

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Guia de llenguatge no sexista

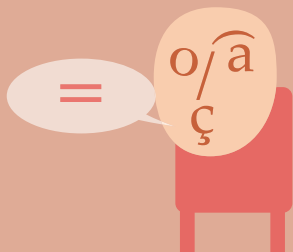

CONSELL COMARCAL DE LA SEGARRA

ÍNDEX

- 6 Presentació
- 9 Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge
- 19 Breu recull lèxic
- 26 Bibliografia

Presentació

La llengua és el resultat de la història dels pobles i, com a tal, reflecteix la realitat de la societat que l'utilitza. La realitat, però, és que existeixen estereotips i persisteixen pràctiques discriminatòries en l'ús del llenguatge.

Del Pla Comarcal en Polítiques de Dones i el Pla d'Igualtat d'Oportunitats, una de les línies de treball és adaptar el llenguatge a la nova realitat social.

La *“Guia de llenguatge no sexista”* és un instrument que té la voluntat de fomentar un llenguatge inclusiu que tingui en compte tant les dones com els homes. L'objectiu principal és facilitar-vos consells i recursos per fer del llenguatge una eina de canvi.

El manual està estructurat en dues parts. En la primera trobareu unes recomanacions per fer un ús igualitari del llenguatge.

La segona part conté un recull lèxic, similar a un diccionari, que us facilitarà la tasca a l'hora de cercar paraules o expressions que poden causar dubtes, tals com femenins, genèrics o col·lectius.

El Consell Comarcal de la Segarra, com a entitat local, és part del motor de canvi social i ha de potenciar l'ús d'un llenguatge no sexista. L'impuls d'aquest tipus de mesures ha d'anar acompanyat de suport d'empreses, entitats públiques i ciutadania. Aquesta guia podrà assolir el seu propòsit si compta amb l'esforç de tothom.

Xavier Casoliva Pla
President

RECOMANACIONS PER A UN ÚS NO SEXISTA DEL LLENGUATGE

1. Textos tancats, adreçats a persones determinades

Si la persona destinatària d'un text (carta, comunicació...) és concreta o coneguda, cal fer servir les formes de gènere del càrrec, ofici o professió que li correspongui.

Així doncs, respectarem la concordança de l'article amb el nom i els adjectius.

Sra. Elisa Sagrera, consellera de l'Àrea d'Hisenda del Consell Comarcal de la Segarra *(d'aquesta manera no fem servir conseller ja que seria inadequat).*

Us envio l'informe per a l'arquitecta municipal, la Sra. Carme Bertran.

2. Mots genèrics i collectius

Els podem usar quan no especifiquem el sexe de les persones a què fem referència o són indeterminades. Així, evitem esmentar els dos gèneres.

Mots collectius *en lloc de*

clientela	<i>clients</i>
voluntariat	<i>voluntaris</i>
competència	<i>competidors</i>
ciutadania, població, poble, societat	<i>ciutadans</i>
direcció	<i>director</i>
presidència	<i>president</i>
joventut, jovent	<i>joves</i>
associació, agrupació	<i>socis</i>

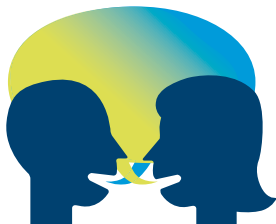
Noms de professions *en lloc de*

advocacia	<i>advocats</i>
judicatura	<i>jutges</i>
docència	<i>professors</i>
biologia	<i>biòleg</i>
enginyeria	<i>enginyers</i>
empresariat	<i>empresaris</i>
funció pública, funcionariat	<i>funcionaris</i>

3. Altres mots genèrics

Mots com ara persona, part, personal, cos o equip, professionals són vàlids per a dones i homes.

Genèrics	<i>en lloc de</i>
la persona interessada	<i>l'interessat</i>
la població americana	<i>els americans</i>
tothom pensa	<i>tots pensen</i>
el personal o la plantilla	<i>els treballadors</i>
l'equip mèdic	<i>els metges</i>
professionals de la salut	<i>metges i infermeres</i>
el personal de vol o el personal d'aviació	<i>els pilots i les hostesses</i>
el personal de neteja	<i>les dones de la neteja</i>
classe política	<i>polítics</i>
gent famosa	<i>famosos</i>

4. Expressions despersonalitzades

En els formularis i impresos, que poden ser emplenats tant per dones com per homes, és aconsellable utilitzar construccions neutres sense personalitzar.

no personalitzat *en lloc de*

nom	<i>Sr. Sra.</i>
redactat per...	<i>redactors</i>
signatura	<i>el signant</i>
destinació	<i>destinatariis</i>
amb la col·laboració de...	<i>col·laboradors</i>
feines de la llar	<i>mestresses de casa</i>

5. Frases i perífrasis

Per desfer l'asimetria que sovint es produeix en formes lèxiques masculinitzades es poden utilitzar diverses estratègies.

en lloc de

us han escollit	<i>heu estat escollits</i>
us donem la benvinguda!	<i>benvinguts!</i>

Canvis dels adjectius *en lloc de*

drets humans *drets de l'home*
espectacles infantils *espectacles per a nens*

Introducció de pronoms
com qui *en lloc de*

qui viatja s'espera *els viatgers s'esperen*
qui pensa que *els que pensen que*

Altres casos com:

en lloc de

la resta *els altres*
tota la gent present *tots els presents*
la comissió d'igualtat *els membres de la
comissió d'igualtat*

Podem buscar la forma més senzilla i clara d'expressar allò que volem comunicar, sense fer servir les formes masculines i femenines.

en lloc de

hi tenen molt d'interès

hi estan molt interessats

aquest any han rebut el premi

aquest any han estat premiats

quan es presenti una sol·licitud es pot demanar una còpia

el sol·licitant pot demanar una còpia

dades de qui signa l'imprès

dades del signant de l'imprès

tothom qui presenti una sol·licitud...

si algú presenta una sol·licitud...

**tothom qui pertanyi al Consell ... o
qualsevol membre del Consell...**

tots els membres del Consell...

6. El tractament de vós

Aquesta forma presenta l'avantatge que permet utilitzar un llenguatge sense marques de masculí ni femení.

en lloc de

us saluda atentament	<i>la/el saluda atentament</i>
us convidem a la festa	<i>el/la convidem a la festa</i>
us agraïm la vostra col·laboració	<i>molt agraïts per la vostra col·laboració</i>
us han seleccionat	<i>heu estat seleccionats</i>
us donem la benvinguda al Consell Comarcal	<i>benvinguts al Consell Comarcal</i>

7. Formes dobles

Quan un text s'adreça a una persona determinada, però ha de durar prou temps per no saber si serà dirigit a una dona o a un home cal posar doble forma.

En funció de les situacions a descriure pot resultar d'interès remarcar ambdós gèneres. Per a aquests

casos es disposa de les dobles formes i, en menor mesura, de la barra.

Les formes senceres es poden llegir amb més facilitat. Són recomanables en salutacions.

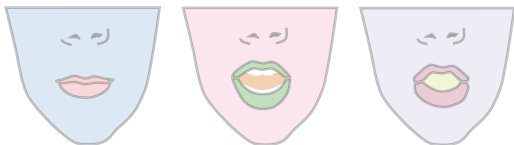
És convenient alternar l'ordre de les formes femenines i masculines al llarg dels textos.

en lloc de

el traductor i la traductora o la traductora i el traductor *El traductor*

També es pot repetir l'adjectiu, de forma excepcional, quan es tracta de les salutacions de les cartes o a l'inici d'una intervenció pública oral (qualsevol d'aquestes formes:)

Benvolgudes amigues i benvolguts amics,
Benvolguts amics i benvolgudes amigues,
Benvolguts amics i amigues,
Benvolgudes amigues i amics,

Ús de les barres inclinades

Aquest procediment és adequat per a textos breus i esquemàtics. Si s'utilitza en textos llargs, dificulta la redacció i entrebanca la lectura.

director/a
operari/ària
els/les membres
mosso/a o mossa/o

8. Gentilicis

Els podem usar per fer visibles, amb el llenguatge, les dones de la nostra comarca

Biosca: bioscà, -ana

Cervera: cerverí, -ina

Estaràs: ...d'Estaràs

Granyanella: granyanellenc, -a

Granyena: granyenenc, -a

Guissona: guissonenc, -a

Ivorra: ivorrenc, -a

Massoteres: massoterí, -na i massoterenc, -a

Montoliu: ...de Montoliu

Montornès de Segarra: ...de Montornès
Les Oluges: Olugenc, -a / ... de les Oluges
Els Plans de Sió: ...dels Plans de Sió
Ribera d'Ondara: ...de Ribera d'Ondara
Sanaüja: sanaügenc, -a i sanaüjí, -ina
Sant Guim de Freixenet: santguimenc, -a
Sant Guim de la Plana: santguimenc, -a
Sant Ramon: ...de Sant Ramon
La Segarra: segarrenc, segarrenca
Talavera: talaverà, -ana
Tarroja: tarrogenc, -esa i tarrogí, -ina
Torà: toranès, -esa i toranenc, -a
Torrefeta i Florejacs: ...de Torrefeta i Florejacs

BREU RECULL LÈXIC

Construccions masculines

administratiu,

A

Alternatives proposades

administrativa,
administratius/ives
el personal administratiu
el personal d'administració
el cos administratiu
el cos d'administració
la plantilla administrativa
la plantilla d'administració
les administratives i els
administratius
els administratius i les
administratives
les administratives i
administratius
els administratius i
administratives

adolescents

adolescència

advocat

**advocacia
advocat/da**

adult

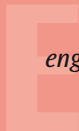
**adult/ta, persona adulta, edat
adulta**

agrònom

agrònom, agrònoma

<i>alcalde</i>	alcaldessa l'alcaldia, les alcaldies, ajuntament, autoritats municipals
<i>alumne (la)</i> <i>alumnes</i>	alumna alumnat
<i>ancians</i>	les persones grans, la gent gran, la vellesa
<i>arqueòleg</i>	arqueòleg/òloga, arqueologia
<i>arrendatari</i>	la part arrendatària
<i>assessors</i>	assessoria,
<i>assistent social</i>	assistenta social, assistència social
B <i>benvolguts</i>	benvolgudes i benvolguts, benvolguts i benvolgudes,
<i>bidell</i>	bidell, bidella
<i>bomber</i>	bomber/a
<i>candidat</i>	candidata, candidatura
<i>capità</i>	capitana, capitania
<i>catedràtic-a</i>	catedràtic/a, càtedra
<i>ciutadans</i>	ciutadania població poble societat
<i>col·legiat</i>	col·legiat/da, col·legi, persona col·legiada

<i>conseller, consellers</i>	conseller/a, consellers/res, consell executiu
<i>cònsol</i>	consolessa, el consolat, la diplomàcia, el cos diplomàtic
<i>contractants (els)</i>	les parts contractants
<i>delegat</i>	delegació
<i>el demandant</i>	la part demandant
<i>destinatari</i>	destinació
<i>destinatariis</i>	persona destinatària persona a qui s'adreça destinatari o destinatària destinatari/ària
<i>diplomata</i>	diplomada, diplomatura
<i>diputat</i>	diputat/da, diputada, el parlament
<i>directors</i>	equip de direcció equip directiu
<i>drets de l'home</i>	drets humans
<i>electors</i>	electorat
<i>enginyers forestals</i>	cos d'enginyeria forestal
<i>emprenedor</i>	emprenedoria, empenedor/a
<i>empresaris</i>	empresariat
<i>espectacles per a nens</i>	espectacles infantils

F

<i>fill, fills</i>	fill, filla, fills/es, descendència
<i>fiscal</i>	fiscalia
<i>formadors</i>	personal formador, professionals de la formació
<i>funcionari</i>	funcionariat funcionari/ària, funció pública
<i>fundador</i>	fundació
<i>general</i>	general, generalat
<i>gerent</i>	gerència
<i>governant</i>	govern

H

<i>home</i>	persona ésser humà
<i>homes</i>	gent humanitat població gènere humà espècie humana
<i>infermer</i>	personal d'infermeria
<i>informàtic</i>	informàtic/a, personal d'informàtica
<i>inspector</i>	inspector/a, inspecció
<i>interí</i>	interí/ina, interinatge
<i>joves (els)</i>	joventut jovent

G

jutge, jutges

**Jutge/essa, jutjats, la justícia,
judicatura**

lleidatà

lleidatà/ana

llicenciat

llicenciat/da, la llicenciatura

magistrat

magistrat/ada, magistratura

membres (els)

**agrupació, associació, entitat,
assemblea
comissió
l'equip**

mestre

**mestra, cos de mestres, cos
docent, magisteri**

mestresses de casa

feines de la llar

metges

**cos mèdic, medicina, l'equip
mèdic**

la metge

la metgessa

metges i infermeres

professionals de la salut

ministre

ministra, ministeri

mosso d'esquadra

mossa d'esquadra

nens

**infància, canalla
mainada, quitxalla**

nois

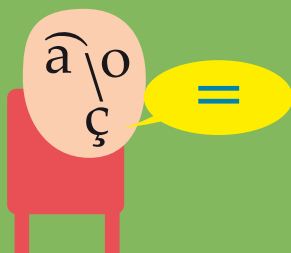
joventut, jovent

notari

notària, la notaria

O	<i>oficial</i>	oficiala, el personal oficial
	<i>opositor</i>	oposició
	<i>pares</i>	la mare i el pare, mares i pares
	<i>parlamentari</i>	parlamentària, el parlament
P	<i>pèrit judicial</i>	pèrita judicial, peritatge judicial
	<i>presos</i>	població reclusa
	<i>procurador</i>	procuradora, la procuradoria
	<i>professors</i>	professorat, equip docent, claustre, docència
	<i>rector</i>	rectora, rectorat, la universitat
	<i>regidor</i>	regidora, la regidoria, les autoritats municipals
	<i>registrador</i>	registradora, el registre
S	<i>secretari</i>	la persona responsable de la secretaria, secretariat
	<i>segarrenc</i>	segarrenc, segarrenca
	<i>senador</i>	senadora, senat, la cambra
	<i>signant (el)</i>	la persona que signa, signatura
	<i>soci</i>	soci/sòcia, socis/es
	<i>socis</i>	sòcia, agrupació, associació
	tècnic	tècnica, personal tècnic, plantilla tècnica, equip tècnic, cos tècnic

<i>tinent d'alcalde</i>	tinenta d'alcalde, tinència d'alcaldia
<i>titulat</i>	titulada, titulació, personal amb titulació
<i>tots</i>	tothom, tota la gent tot el món, totes i tots
<i>treballadors</i>	personal, plantilla
<i>tutor</i>	tutora, tutoria
<i>universitari</i>	universitària, estudis universitaris
<i>usuari</i>	persona usuària
<i>veïns</i>	veïnat (en un barri)
<i>voluntaris</i>	voluntàries, voluntariat
<i>zelador</i>	zeladora

Bibliografia i fonts d'informació

Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua. Secretaria de Política Lingüística i Institut Català de la Dona. Generalitat de Catalunya. Barcelona. 2005.

Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge. UNESCO. Centre Unesco de Catalunya. Barcelona. 1992.

La llengua també és femenina. CONC-Comissió obrera Nacional de Catalunya. Barcelona. 2001.

Llenguatge administratiu igualitari. Ajuntament de Mataró i Centre de Normalització Lingüística del Maresme. 2003.

Igualtat, llenguatge i administració: propostes per a un ús no sexista del llenguatge. Conselleria de Benestar Social. Generalitat Valenciana. 2009.

Webs d'interès

<http://www.gencat.cat/temes/cat/llengua.htm>

<http://www.cpnl.cat>

CONSELL COMARCAL
DE LA SEGARRA